

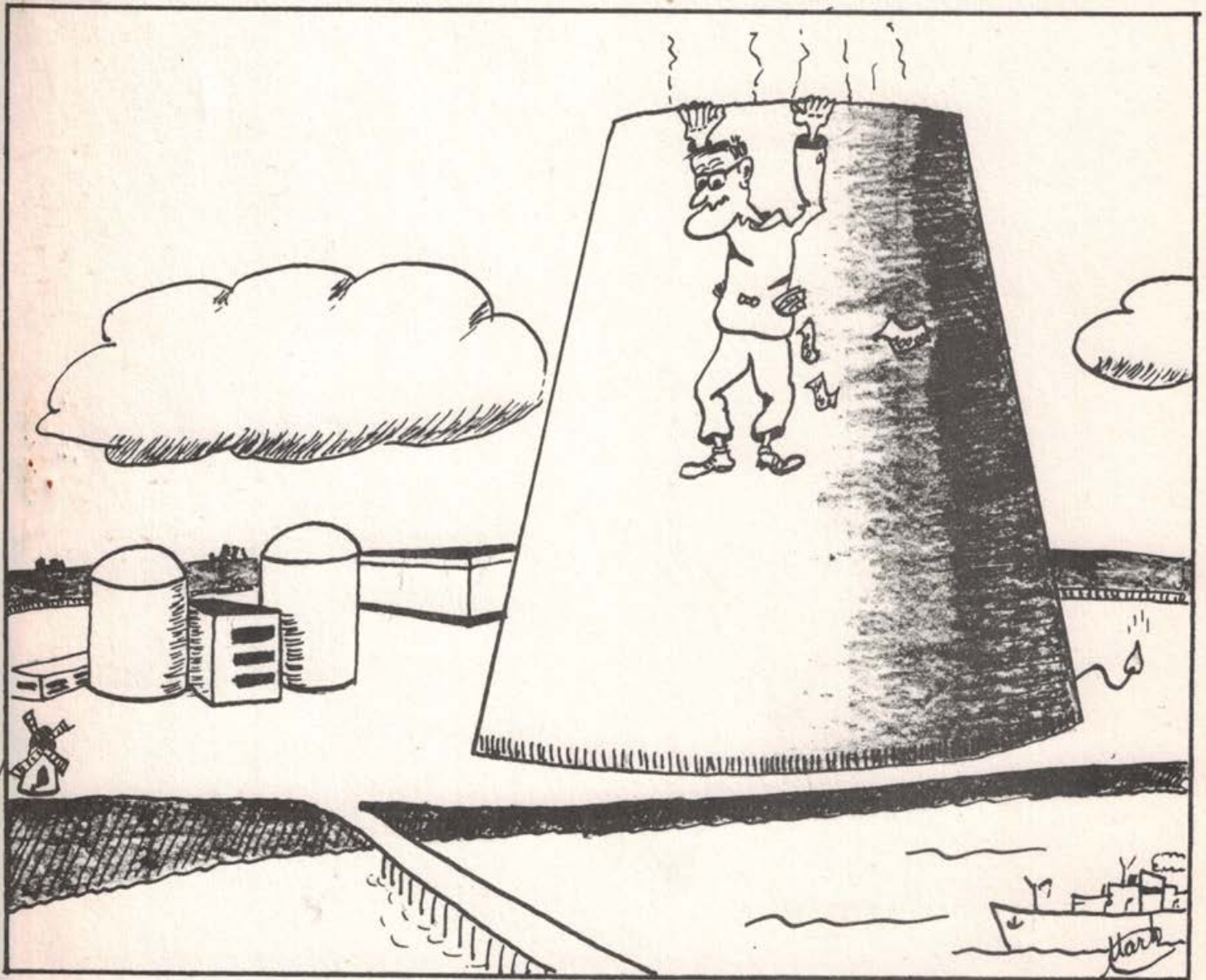
ABLO *krant*

DRIEMAANDELIJKS INFORMATIEBLAD VAN HET AKTIEKOMITEE TER BEVEILIGING VAN
HET LEEFMILIEU OP LINKER OEVER, EN HET WAASLAND

VIJFDE JAARGANG - NR. 18
JAARABONNEMENT: 100 F.
VERANTW. UITGEVER: V.Z.W. A.B.L.L.O.

DRIEMAANDELIJKS NR.: 1.12.78
LOS NR.: 25 F
P./A: HET CENTRUM, MARKT 40
2700 SINT-NIKLAAS

waarom klampen wij ons vast aan kernenergie...? blz. 2

verder o.m. : Oostvaart, O.I.V.-plein-actie ...

Beste lezer,

dat het Wase Leefmilieu met meer dan genoeg problemen te kampen heeft kon U al afleiden uit onze vragenlijst aan de kandidaat-politici, waarover de berichtgeving in de pers U niet onbekend zal zijn. ABLLO neemt zich voor, om met de verkozen politici uit de streek een eensgezind platform te bereiken om de milieuproblemen op te lossen, waarover een eensgezinde mening bestaat.

Ook in dit nummer weer een hele waaier aan onderwerpen. Hierin een heel aantal actiepunten die ABLLO heeft opgevolgd. Onlangs werden we in een weekblad de vereniging genoemd die 'dag en nacht werkt'. Het moet ook wel, want het Wase Leefmilieu gaat ons allen aan. Mocht U daar zelf een actief steentje toe willen bijdragen, bel dan gerust naar onze voorzitter, Roel De Jong (tel.: 031/76.75.13). Ook mondelinge reclame voor onze ABLLO-krant is uiteraard welkom. Hoe meer abonnees, hoe meer mensen we kunnen bereiken met onze acties. Het is trouwens een zeer geschikt moment : dit is het laatste nummer van jaargang 5, en dus nog tijdig om 100 F te storten vóór 1 maart '79, als onze 6° jaargang start.

De redactie.

INHOUD:

- p.1 :voorwoord,inhoud
- p. 2:Waarom moeten wij ons vastklampen aan de kernenergie?
- p. 6:Bestralingen in Doel II
- p. 7:De zaak Andenne
- p. 9:Wase Schelde-Oever vervuild door Metallurgie Hoboken
- p.10:Waternvervuiling bedreigt de Wase kreken
- p.14:Losse milieusprokkels
- p.15:ABLLO en de St-Niklase subsidiëring
- p.16:Actie Oostberg Temse / Telegram Eyskens i.v.m.Gewestplan
- p.17:Motie gevaarlijk wegtransport
- p.18:Actie klassering Oostvaart Moerbeke
- p.21:Actie klassering OLV-plein St-Niklaas

MEDEWERKERS:

Mark De Jong, Jan D'Hollander, Marcel Oelbrandt, Erik Rombaut, Marcel Van Buynder, Hugo Van Landeghem + het ABLLO-bestuur.

WAAROM MOETEN WIJ ONS VASTKLAMPEN AAN DE KERNENERGIE ?

De afhankelijkheid van België t.o.v. geïmporteerde energie is in 1978 toegenomen tot ongeveer 85 %.

Twee factoren hebben hierin duidelijk een rol gespeeld: enerzijds is er sinds de vijftiger jaren de overschakeling van steenkool naar olie en aardgas, anderzijds is het verbruik van primaire energie praktisch verdubbeld van 1960 tot 1973.

Geplaatst tegenover dit acuut energieprobleem heeft de Belgische regering de elektriciteitsmaatschappijen gemachtigd voor de bouw van kerncentrales. Deze nieuwe centrales voegden zich bij de Frans-Belgische kerncentrale van Chooz. Dit betekende dat tegen 1985 10.000 megawatt elektriciteit of de helft van het totale Belgische energieverbruik, door kernenergie zou worden geleverd. (1)

Onmiddellijk ontstonden anti-nucleaire demonstraties en namen wetenschapsmensen een standpunt in. Hierop werd door de Belgische regering de zgn. Raad der Wijzen opgericht welke de voor- en nadelen van kernenergie dienden te onderzoeken. Hoe dan ook, deze Raad werd niet geacht genomen beslissingen in vraag te stellen of deze exponentiële consumptiegroei te betwisten. Alhoewel hij was samengesteld uit experts welke geen standpunt hadden ingenomen omtrent het nucleair probleem, toch waren in de meeste groepen experts aanwezig die zeer nauw betrokken waren met het nucleair milieu (2).

Het rapport, in mei 1976 verschenen, bevatte 8 hoofdstukken, handelend over gezondheid, ecologische invloeden, veiligheid, economische aspecten en alternatieven. Terwijl sommige unaniem werden toegejuicht, werden andere hoofdstukken, zoals deze i.v.m. veiligheid en alternatieven, ervaren als bevooroordeeld of onvolledig. De scenario's welke in het hoofdstuk economische aspecten werden gebruikt, waren deze die vroeger door de elektriciteitsmaatschappijen waren voorgesteld. (zie hiervoor ook ABLO-krant nr.11).

De regering aarzelt blijkbaar zeer sterk om een politiek debat te beginnen, alhoewel dit rapport de weg daartoe had moeten openen, een debat dat nu reeds lang over tijd is.

In 't begin van '77 heeft het Ministerie van Economische Zaken een Witboek i.v.m. energiepolicies gepubliceerd. Alhoewel haar analyse interessant is, zijn de politieke maatregelen welke zij voorstelt niettemin inadekwaat :

- 1° Het toont duidelijk aan dat de Belgische elektriciteitsproduktie een grote reservecapaciteit bezit (de piekvraag overschrijdt de 70 % van de totale capaciteit niet)
 - 2° Het Witboek trekt eveneens de aandacht op de belangrijke invloeden van de individuele elektrische verwarmings-systemen
 - 3° Het bekritiseert het niet in rekening brengen van de kosten die het vestigen van dammen in de Ardennen met zich meebrengen, dit met het oog op het bekomen van een voldoende debiet in de Maas voor de nucleaire implantingen van Tihange.
- Ook werd door diverse milieuverenigingen verwezen naar het niet in rekening brengen van de kosten verbonden aan de ontmanteling van de kerncentrales en het bewaren van nucleair afval.
- 4° De officiële hulp voor het onderzoek naar alternatieve energie is bespottelijk laag : 1/5 van het budget wordt besteed aan het onderzoek in de niet-nucleaire sector en 4/5 daarvan in de nucleaire sector.
 - 5° Uiteindelijk voorzag men in een werkgroep welke zich moet bezighouden met de energiebesparing.

Het Moratorium van 2 jaar voor de Kern-energie, zoals door het Witboek werd voorgesteld, is onvoldoende. Grotere aandacht en financiële steun dient te worden gegeven aan projecten van de zgn. "zachte" technologieën. Hierbij kan de zonne-energie in de nabije toekomst een belangrijke plaats innemen. Goede zonne-energie-apparatuur zal steeds meer als structureel element voor vele doeleinden in gebouwen kunnen worden opgenomen. Financiële tegemoetkomingen vanwege de overheid zou een vlugge toepassing op korte termijn in de hand werken.

Op de tweede plaats heeft men de hoopvolle ontwikkeling in de omzetting van landbouw-, bosbouw- en stedelijk afval in methanol en andere vloeibare en gasvormige brandstoffen. Deze organische conversie-technologieën kunnen, mits een voorzichtige integratie in landbouw en bosbouw, een belangrijke bijdrage leveren.

Een andere zachte technologie-vorm is gebaseerd op windkracht. Deze is niet enkel in staat elektriciteit op te wekken, maar kan ook verwarmen, pompen en lucht samenpersen. In sommige gevallen kunnen deze zachte technologieën symbiotische combinaties vormen, die aantrekkelijker zijn dan de afzonderlijke delen.

Vooraleer deze technologieën rendabel en efficiënt zullen zijn ingeschekeld in onze energievoorziening, is er nog een zekere aanloopperiode nodig. Intussen moet dringend werk worden gemaakt met een overgangstechnologie die steunt op een verbeterd gebruik van steenkool. De steenkooltechnologie beleeft nu haast een revolutie. Hierbij dient vooral vermeld het zgn. "fluidized bed"-systeem voor de verbranding van steenkool.

"Fluidized beds" zijn eenvoudige, veelzijdige apparaten die de brandstof beetje voor beetje toevoegen aan een veel grotere massa kleine trage roodgloeiende deeltjes - zand of keramische korrels - die als een steeds bewegende vloeistof in de lucht hangen, doordat er van beneden af steeds een luchtstroom doorheen wordt geblazen. Het rendement van de verwarming of van andere chemische reacties (zoals zwavelverwijdering) en van warmte-overbrenging is opmerkelijk hoog vanwege de intensieve menging en het grote oppervlak der deeltjes.

Dit moet ons toelaten brandstoffen zoals olie en gas vooral te bewaren voor de petrochemische industrie en andere, die daaruit waardevolle en onmisbare produkten kunnen maken.

Deze zachte technologieën vragen een investering die ver beneden de miljardenindustrie van de kernenergie blijft. Dit kan vermijden dat, zoals bij een

miljardenindustrie, vlug een onevenredig grote invloed in de regeringsplannen zou voorkomen. Dit gebeurt meestal rechtstreeks via overplaatsing van personeel tussen beleidsvoorbereidende en uitvoerende instellingen. Deze situatie kan zowel de maatschappelijke, als de energieprioriteiten hardnekkig verstoren en daar is geen politieke remedie tegen opgewassen. Omal deze redenen zou kernenergie, ook als zij schoon, veilig, economisch, van brandstof verzekerd en opzichzelf maatschappijvriendelijk was, toch onaantrekkelijk zijn, vanwege de politieke situatie die samengaat met het soort energie-inkomen waarin zij ons zou opsluiten.

Tevens kan men op geen enkele wetenschappelijke basis steunen om de waarschijnlijkheid of de maximale gevolgen op lange termijn van nucleaire ongelukken te berekenen of om te garanderen dat deze gevolgen niet boven een bepaald peil zullen uitkomen. Alle voorzorgen zijn van nature uit onvolmaakt. Vermindering van die onvolmaaktheid vereist vele maatschappelijke veranderingen die op zichzelf geen berg zijn. Het technisch succes van de kernenergie is hiervoor onvoldoende. Het meest aantrekkelijke politieke kenmerk van zachte technologieën en besparingen - de enige alternatieven die dit soort beslissingen en hun hoge politieke prijs kunnen verhinderen - is misschien wel dat iedereen er positief over oordeelt.

1) Enkele wetenswaardigheden (verzameld uit verscheidene bronnen)

EBES beheert de kerncentrales van Doel, die eigendom zijn van Ebes, Intercom, Interbrabant, Esmalux, UCE-Linalux-Hainaut, UKEC. De elektriciteitsmaatschappijen worden gecontroleerd door Electrobél en Traction & Electricité. Deze twee holdings maken deel uit van de Société Générale. S.G. controleert eveneens andere bedrijven die betrokken zijn bij de bouw en uitrusting van de kerncentrales : Cockerill, Brugeoise & Nivelles, Pieux Franki,...

(2)- De Symarinfra-studie bvb. besloot dat er best een kerneiland voor de kust zou komen.

Symarinfra werd opgericht door de Dienst voor Nijverheids-Bevordering(DNB), Nationale InvesteringsMaatschappij(NIM), nv De Meyer(Gent;- aandeelhouder is o.m. de NIM). coördinator was prof.Willems (streekeconomie onder D'Hoore) die ook commissaris is bij de Belgian Engineers + Constructors waarvan nv De Meyer aandeelhouder is, naast Cobepa en Satom - filiaal van Electrobél.

Afgevaardigde van de NIM in Symarinfra was prof.Van Hecke (die lid is van de raad van beheer van nv De Meyer).

-band met de commissie der Wijzen:

In Groep III werd het meest geschikte type reaktor onderzocht. Het beste type is er een dat Westinghouse in licentie laat bouwen. Westinghouse heeft belangen in de Franco-Belge de Fabrication de Combustibles, die de brandstofstaven vervaardigt, en heeft ook belangen in Framatome (Empain-Schneider); het controleert ACEC, leverancier van kerncentrale-uitrusting.

In Groep IVa "regionale aspecten" zaten als 'wijzen' o.m.:

-Simoen (hoofdir. Bruggen en Wegen - Dienst Kust)

-Vanneste (West-Vlaamse Economische Raad)

-Medart (vice-voorzitter van DNB - zie hoger)

-Willems(zie hoger)

Het verband tussen de Symarinfra-studie en dit stuk van het rapport der wijzen laat zich dan ook raden.

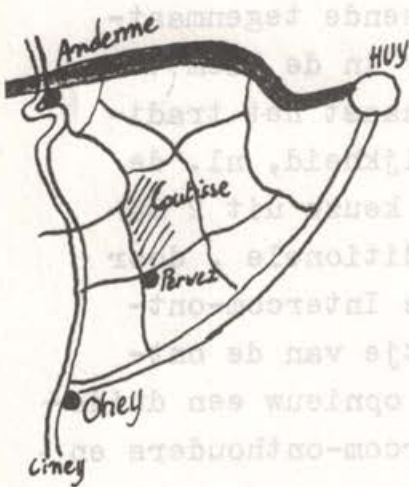
KORT BERICHT DOEL :

In het weekend van 28.10.78 werd de kernreaktor Doel II stilgelegd voor de jaarlijkse brandstofherlading. Men constateerde dan een lek, dat reeds lange tijd voor de stilstand moet zijn ontstaan. Bij het opsporen stonden de personeelsleden tijdelijk bloot aan een overdosis bestraling (rem).

Uiteraard diende de Vereniging van Elektriciteitsbedrijven dit bericht te ontkennen.

De eerste volksraadpleging over kernenergie in de Belgische geschiedenis, is er dan toch gekomen, alhoewel niet zonder de nodige perikkelken.

Op 13 juni '69 keurde de voltallige gemeenteraad (overwegend socialistisch), met Intercom een konventie goed omtrent de mogelijke inplanting van een kerncentrale in de zone 'La Campagne', gelegen langs de oever van de Maas. Als gevolg van de fusies van gemeenten, zag Andenne haar bevolking groeien tot 21.784 zielen. De gemeenteraad van Groot-Andenne, waarin de socialisten opnieuw de meerderheid hadden, wilde echter weer van deze konventie af. Op 24.10.77 keurde de meerderheid een nieuwe overeenkomst met Intercom

goed, waarin de eventuele inplanting van een kerncentrale werd toegestaan op een ander terrein, met name in 'Coutisse'. De gemeenteraad verbond zich bij die gelegenheid ertoe een eerder aangekondigd referendum 'sine die' te zullen verdagen.

Door de moeilijkheden te Tihange kwam het referendum er dan toch.

Dit initiatief van Andenne werkte trouwens aanstekelijk op het naburige Ohey, waarvan de grens slechts op een honderdtal meter is gelegen van de vestigingsplaats Coutisse. Op een persconferentie op 30 augustus '78 kondigde de unanieme gemeenteraad aan dat ook Ohey een referendum over deze kwestie zou organiseren op 1.10.'78.

De aangekondigde volksraadpleging vond aanvankelijk goed gehoor bij Intercom, en zij bestempelde de ganse gelegenheid als een 'belangrijk evenement'. De maatschappij lanceerde een informatiekampagne onder de bevolking die miljoenen moet hebben gekost. Vol vertrouwen liet Intercom een opiniepeiling uitvoeren door de ULB, om de gezindheid van de bevolking te toetsen. Op basis hiervan zou de mⁱj

-8- dan bepalen onder welke slogans haar campagne de eindstrijd zou moeten ingaan. Het resultaat was verrassend, ondanks alle 'objektieve informatiekampagnes' sprak 67 % van de ondervraagden zich uit tegen de bouw van een kerncentrale te Andenne ! Intercom gooide plotseling haar strategie over een andere boeg. Bij monde van directeur R. van den Damme verklaarde zij dat het referendum zinloos was. De maatschappij riep de bevolking op om zich bij de stemming op 1 okt. massaal te onthouden. Intercom voegde er evenwel aan toe dat alle stemmen pro kernenergie, uiteraard in dank zouden worden aanvaard. Volgens de Intercom-logika is het referendum bijgevolg alleen zinloos voor de neen-stemmers!

De politici wisten de passende tegenmaatregel te vinden om het Intercom-maneuver in de kiem te smoren. Zij schiepen voor hun kiezers, naast het traditionele ja of neen een derde keuzemogelijkheid, nl. de 'onthouding'. De bevolking had aldus de keuze uit 2 manieren om zich te onthouden, nl. de traditionele, door niet naar het stemlokaal te komen, of de Intercom-onthouding, door op de kiesbrief het bolletje van de onthouding te kleuren. Op deze manier werd opnieuw een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de Intercom-onthouders en de traditionele thuisblijvers.

Intercom bleef ondertussen niet bij de pakken neerzitten. Er bestaan zeer sterke vermoedens dat de maatschappij al haar invloed begon aan te wenden om het referendum nog op de valreep te laten annuleren. Zo drong op 4 sept. de arrondissementscommissaris Oliver aan bij de burgemeester om met hem het 'al dan niet wettelijk karakter van het referendum' te bespreken,...

Op 1 okt. '78 konden de inwoners dan toch gebruik maken van het petitierecht (art. 21 v.d. grondwet) en kwamen massaal hun stem uitbrengen, hiermee nog maar eens de noodzaak onderstrepend van een parlementair debat over de energie.

-9-

DE UITSLAG VAN HET REFERENDUM

	ANDENNE	OHEY
kiesgerechtigden	16.350	2.445
opkomst :	12.343 (75,7%)	1.916 (78,3%)
'neen' :	10.365 (83,9%)	1.724 (89,9%)
'ja' :	1.348 (10,9%)	143 (7,4%)
'onthouding' :	365 (2,9%)	-
blanco :	34 (0,2%)	19 (0,9%)
ongeldig :	231 (1,8%)	30 (1,5%)

Gelezen in "Energiek" , maandblad van AKTIEKERN.

Inlichtingen : tel. 031/39.38.68

WASE SCHELDE-OEVER DOOR METALLURGIE HOBOKEN VERVUILD.

Op 16 mei '78 vroeg het Kruibeekse gemeentebestuur een onderzoek aan bij de bestendige deputatie, naar de vervuilingsgraad door de Metallurgie. Op 2 juni wees de deputatie het onderzoek toe aan de provinciale dienst voor bescherming van het leefmilieu. Deze verrichtte een bodemanalyse op 36 verschillende plaatsen in het hele gebied. De dienst ging ook planten- en luchtanalyses uitvoeren.

De resultaten wijzen uit dat de limietwaarden(lood,cadmium,...) op verschillende plaatsen sterk overschreden worden. De ergst getroffen gebieden zijn de Scheldeoever, en vooral het zuidwestelijk woongebied - liggend in de windrichting !

Jammer is dat het gemeentebestuur van Kruibeke het rapport minimaliseert. Zwijndrecht ondervond dat toen ze een vraag stelde over de resultaten van het onderzoek. Ook in Burcht rijst de vraag naar meer informatie. Onder-tussen zijn bij een aantal diersoorten hoge sterftcijfers en hoge loodconcentraties gevonden.

ABLLO zal het gemeentebestuur vragen meer klaarheid over het rapport te schenken.

Afgaande op de schaarse persberichten over stinkende beken en rivieren lijkt het of de vervuiling van onze waterlopen is afgenomen. Het zal wel eerder zo zijn dat onze mensen vervuilde waters zonder leven normaal gaan vinden, zoals ze het blijkbaar normaal vinden dat daaraan helemaal niets wordt verholpen. De situatie wordt nog steeds erger. Zowel aantal als vervuilingsgraad neemt toe, zodat nu natuurgebieden worden bedreigd, waar het leven gebaseerd is op de aanvoer van zuiver water. Dit is het geval voor de kreken in het Waasland.

Deze natuurlijke afvoergeulen worden gevoed door de omliggende landerijen en door beken die het water van kilometers ver brengen. Zo worden de kreken van Kioldrecht en Meerdonk gevoed door o.a. water uit de Stropersbossen, maar ook door de afvalwaters van de Klinge en van de wijk Het Kalf te St.-Gillis. Deze ongunstige situatie is nu in een kritiek stadium gekomen; er is binnen korte termijn een oplossing nodig wil de klassering van deze kreken als landschap blijvend betekenis hebben.

Deze kreken staan met elkaar in verbinding langs de Kioldrechtse watergang. Tot begin '78 liep het water van de kreek te Meerdonk langs deze watergang naar Kioldrecht om dan terug zuidwaarts naar Verrebroek te vloeien waar het in de nieuwe afvoerweg gepompt werd, richting Kallo. Om het waterpeil in de Kioldrechtse kreek te handhaven werd er een stuw geplaatst voorbij deze kreek. Omdat hierdoor de afvoer van de landerijen te Meerdonk en St.-Gillis in het gedrang kwam, werd overhaast de Saleghemdijk doorgestoken zodat de waterafvoer van de Meerdonkse kreek nu in de andere richting verloopt, door het Rietland te Vrasene naar het pompstation te Verrebroek. Dit heeft het niet te onderschatten gevolg dat de Liniebeek die noordelijk van de Meerdonkse kreek in de Kioldrechtse watergang vloeit, nu bijna onmiddellijk in de "Geule" terecht komt (zie kaart).

-11-
Deze beek voert de afvalwaters van De Klinge af en is duidelijk over heel haar lengte vervuild. Een wateranalyse door het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie verricht, toonde onomstreden de sterke vervuiling van de Liniebeek door huishoudelijk afvalwater aan.

Dit rioolwater vloeit nu naar de Meerdonkse kreek ! Reeds deze zomer werden er zieke en dode vissen gemeld. De situatie zal er zeker niet op verbeteren; uitbreiding van de gemeente De Klinge, meer comfort en meer afvalwater. De komende jaren zal men zeker rekening moeten houden met een algemene vissterfte. Op de plaats waar de beek de kreek binnenstroomt komen tijdens de zomermaanden veel mensen zwemmen, bijna in eigen afvalwater ! Een zwembod is hier dringend op zijn plaats.

Ook de Broekwatergang die meer zuidelijk in de kreek stroomt is niet vrij van bezoedeling. Deze brengt de afvalwaters van de wijk het Kalf aan. De situatie is hier minder ernstig. Buiten enkele kleinere beken is aldus de hele wateraanvoer van de kreek van slechte kwaliteit. Dat dit voor de hele levensgemeenschap van de kreek gevaarlijk is, hoeft geen uitleg.

Het mag nog een voordeel heten dat het afvalwater nu eerst terecht komt in een grote waterplas van de "Geule", die biologisch het minst interessant is (lees: het meest vernield). Hier kan nog verdere biologische reiniging doorgaan. Doch deze reiniging is slechts een gedeeltelijke oplossing; er is veel slibvorming en de grote hoeveelheden fosfaten van wasmiddelen en meststoffen bevorderen de wiergroei die na een zonnige warme dag de nacht erop de vissen kunnen verstikken. Veel leven zal onopgemerkt uitsterven omdat eieren en nieuw jong leven niet tot ontwikkeling zal komen. Op korte termijn zal de kreek dermate vervuild zijn dat de enkele gevoelige soorten die er nu nog voorkomen

-12- zullen verdwenen zijn. Vermits een natuurgebied veel vlugger vernield is dan dat het kan herstellen of tot stand komen, mogen we zeker niet wachten tot de zaak hopeloos verknoeid is om in te grijpen.

De oplossing: het rioolwater van De Klinge en Het Kalf opvangen en afvoeren naar een te bouwen zuiveringsstation.

Er bestaan plannen voor collectoren en een zuiveringsstation, maar die blijven in de lade liggen : geen geld! Niettegenstaande de hoge subsidies vanwege de staat (tot 90 %) blijft het een zeer dure onderneming voor de gemeenten. Vooral de hoge rioleringskosten lopen op, dank zij onze veel "geprezen" lintbebouwing. De dorpskom van De Klinge met zijn kompakte bebouwing zou hier voordelig uitvallen. De collector van De Klinge zou langs het Kalf kunnen geleid worden tot aan de watergang van de hoge landen. Het hoogteverschil is hier nadelig maar deze weg heeft het voordeel dat daar een te bouwen zuiveringsstation ook afvalwaters van Sint-Gillis zou kunnen zuiveren. Voorlopig zou er gewoon kunnen geloosd worden in de reeds sterk vervuilde Watergang van de hoge landen.

De situatie in deze streek van het Waasland verschilt niet van de erbarmelijke toestanden elders. Overal worden riolen in beken en kanalen gebracht zonder zuivering. Bestaande zuiveringsstations zijn overbelast of werken niet. Mest al is er geen riolering en worden de mensen gedwongen hun afvalwaters in de kleinere sloten te lozen, waardoor de vervuiling tot in het oneindige verspreid is. Wie alseens in onze buitenwijken rondkijkt weet hoe moeilijk het is nog frisse beekjes te vinden.

Er zal weer veel actie nodig zijn om de beleidsmensen te overtuigen. Voor het krekengebied van Meerdonk en Kieldrecht is het vijf voor twaalf.

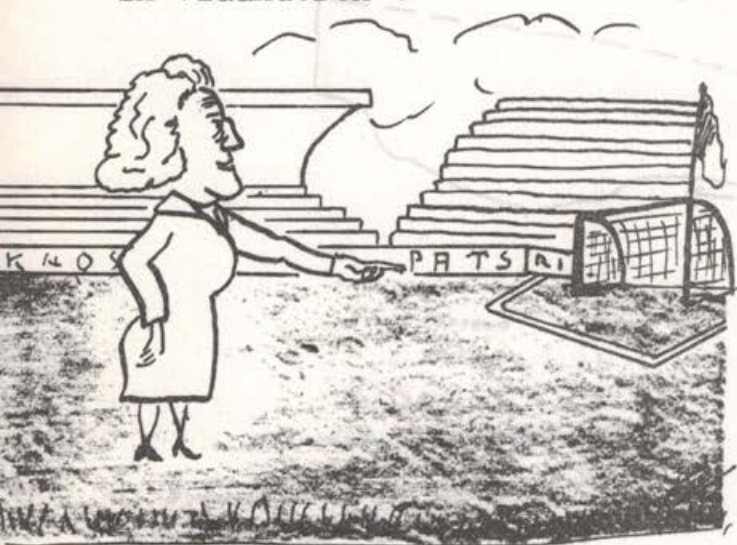
Interessante uitgaven:

- * Natuurkalender '79 van WWF-Pandaclub, bestaande uit prachtige natuurfoto's, verzameld door H. Lehaen, conservator van het Hageven. Formaat : 15 x 25 cm. Prijs: 100 F (PRK: 000-0342442-32 van WWF - Oud Heverlee).
- * "Nieuwe Humusbronnen" -BBL (42 blz. geïllustreerd, 40 fr) over rekuperatie van snoeihout en boomschors. Bestellen op het sekretariaat van BBL : Aarlenstr.25 -1040 Brussel.
- * 2 Affiches : "Onze beschermde planten" met 40 kleurfoto's. Prijs: 150 fr via BBL-sekretariaat, of Nationale Plantentuin, Meise, of CVN-Ommeganckstr.26-Antwerpen.

AKTIES VAN BBL :

- Europese petitie om maatregelen te laten uitvaardigen om rampen met tankschepen te vermijden.
- Akties tegen gedwongen ruilverkavelingen
- Aktie tegen de autoweg A-29 (Aalst - Dendermonde - Mechelen)
- Speciale telefoonlijn voor klachten i.v.m. overtredingen van de gewestplannen.
- Werking binnen de Advieskommissie van het Leefmilieu (Ministerie) met initiatieven over Afvalwet, Metallurgie, verontreiniging Laak en Grote Nete, Zeebrugge, Natuurpark Dijleland, verbrandingsoven Diksmuide,...
- 3° Groenkongres in Vlaanderen : Antwerpen, sept.1980, thema: natuurbehoud en landschapszorg.

Er is toch nog groen genoeg
in Vlaanderen !

JAAR VAN HET DORP:

Gemeentebesturen kunnen toelagen bekomen voor projekten die blijvend de leefbaarheid van de dorps kernen bevorderen :

- 1° kleinschalige projekten vanuit de eigenheid van de plaatselijke situatie en behoeften
- 2° vanuit de betrokkenheid van de plaatselijke bevolking tot stand komen
- 3° kaderen in globaal pakket van dorps- en streekontwikkeling.

Vóór de gemeentelijke fusies ontving ABLLO vrij geregeld subsidies voor zijn werking van verscheidene gemeentebesturen in het Waasland. Tot de regelmatige betalers behoorden Nieuwkerken, Belsele, St.-Gillis, Kiendrecht, Beveren, Melsele en Doel. We kunnen dat beschouwen als een waardering voor onze milieuwerking, al waren er soms meningsverschillen. Dat een gemeente als Stekene geen subsidies verleende, kan misschien worden verklaard door het feit dat ABLLO weinig acties op het grondgebied van de gemeente uitvoerde.

Anders is het gesteld met Sint-Niklaas. Dat ABLLO de 'hoofdstad' van het Waasland steeds als actieterrein heeft beschouwd omwille van het typisch stadsbeeld en verkeersbeleid is bekend. De houding van "je rijdt tegen onze kar, dus geen subsidies" is echter te betreuren. In Nederland bouwen de politici door het subsidiebeleid, de kritiek in in het beleid, als gezonde reflex van onbevooroordeelde actiegroepen op wat de beleidsmensen uitvoeren.

In het 1° fusiejaar kon het St.-Niklase bestuur niet anders dan ABLLO subsidiëren, omdat Belsele en Nieuwkerken de subsidie in hun begroting hadden voorzien (werkjaar 77). Nu echter de fusiegemeente de nieuwe subsidies uitkeerde voor het werkjaar '78 was de ABLLO-subsidie opnieuw geschrapt. We danken dit waarschijnlijk aan bvb. onze "open brief". Een gezonde kritiek wordt in St.-Niklaas dus niet gewaardeerd. Alleen twijfelen we eraan of dit de mening is van het hele bestuur, ofwel van enkele mensen die zich gevisieerd voelen. In elk geval zal ABLLO z'n manier van werken verder zetten, gesteund als we ons weten door andere gemeentebesturen, die zich over kritiek steeds weten te bezinnen.

Op 3 augustus '78 verstuurde ABLLO volgende brief aan het gemeentebestuur van Temse :

" De jongste tien jaren is duidelijk komen vast te staan, dat een steeds groter wordend gedeelte van de bevolking prijs stelt op een betere woonkwaliteit. Belangrijke elementen van de woonkwaliteit zijn het zo fraai mogelijk uitzicht van de straat, en vooral de veiligheid van zijn bewoners in het verkeer. Een aantal straten zal ongetwijfeld steeds een meer uitgesproken verkeersfunctie moeten blijven behouden, maar hun aantal dient men zo klein mogelijk te houden. Daarom steunt ABLLO de wens van de bewoners van de Oostberg, om hun straten op te waarderen tot woonerf in plaats van klassieke verkeersstraat.

In het bijzonder vragen wij u niet te raken aan de sfeervolle omgeving van park en oude hoeve, bij de hoek met de St-Jorisstraat. Wij herinneren ons, dat de plannen die nu weer zijn opgedoken, een achttal jaren geleden reeds in de belangstelling stonden en toen in één adem werden genoemd met de eventuele verleging van de kaai en de wens tot een achteruitrit voor die kaai !

Indien de omwerking tot woonerf en het sparen van de genoemde omgeving volgens uw bestuur zou leiden tot verkeersproblemen, dan is ABLLO graag bereid u desgewenst te helpen in het vinden van milieuverschonende oplossingen."

Op 31 augustus ontvingen we een melding van kennisneming.

TELEGRAM VAN 15 SEPT.'78 AAN MARC EYSKENS (zie ook A-krant 16)

Tracé Rijksweg 60 St-Niklaas-Hulst, zoals opgenomen in ontwerp gewestplan, schadelijk voor landbouw en milieu/ Niet gesteund op verkeersonderzoek/ Thans gegevens beschikbaar die uitwijzen, dat verkeer te weinig van weg 60 gebruik zal maken./ Behoeftte aan volwaardige verkeersafleiding uit St-Pauwels en Kemzeke door kleinschalige, tegelijk efficiënte oplossing/ Steunen voorstel dorpsraad St-Pauwels (tracé VanderWee) voor beperkte oostelijke omleidingsweg/Voordelen: beter verkeersopvang, goedkoper; spaart landbouw en milieu/ Verzoeken u dit in definitief gewestplan op te nemen en westelijk plan te schrappen/ Wij zouden niet graag tot een autoweg-strijd gedwongen worden, wat nadelig zou zijn voor meerderheidspartij in dit gewest//

MOTIE VAN DE VERENIGDE AKTIEGROEPEN SCHELDE-RUPEL, GE-
STEUND DOOR ABLLO :

30 augustus '78

Naar aanleiding van de ramp met een gastankwagen op de camping Los ALFAQUES (Spanje) werd in de Antwerpse gemeenteraad geïnterpelleerd over het (oude) probleem van de wegverbinding tussen de beide Schelde-oeveren. Daarbij werd eens te meer de suggestie hernieuwd om ten zuiden van de agglomeratie een brug over de Schelde te werpen, nl. ter hoogte van de gemeente Hemiksem en in verbinding met de gemeente Bazel. De VASR, die meer dan 30 milieugroepen overkoepelen aan beide zijden van de Schelde, hebben kennis genomen van dit standpunt dat zij niet zonder commentaar kunnen laten.

Zij verwijzen om te beginnen naar het dubbele dossier, dat zij begin '76 openbaar maakten, en dat sindsdien nog niets aan aktualiteit heeft ingeboet. Zij bevestigen dan ook het terzake ingenomen standpunt, dat een afwijzing van het project Grote Ring rond Antwerpen inhoudt. Zij verheugen zich anderzijds over het feit dat sindsdien 2 konkreet voorgestelde alternatieven ernstige aandacht van overheidswege hebben gekregen : de aanleg van de Liefkeshoektunnel en het doortrekken van de premetro via een tunnel onder de Schelde te Antwerpen.

Een 'kunstwerk' over de Schelde voor gevaarlijk vervoer is geen oplossing omdat :

- 1° het probleem daardoor alleen verschoven wordt (er gebeuren genoeg ongevallen op autowegen)
- 2° Er bestaat geen studie over herkomst-bestemming van de gevaarlijke stoffen
- 3° Spoor- en waterwegen, die veiliger zijn, worden systematisch buiten concurrentie geplaatst
- 4° nachtvervoer en politionele begeleiding zijn noodzakelijk
- 5° In afwachting tot de gevaarlijke stoffen zullen zijn vervangen door minder schadelijke produkten, dient een verbod te komen op vervoer langs de weg van dergelijke toxische en explosieve stoffen.

(ingekorte motie)

AANVRAAG TOT KLASSERING VAN DE OOSTVAART - MOERBEKE

Aan de Kommissie voor Monumenten en Landschappen.

Het weze ABLLO toegestaan, Uw aandacht te vestigen op een site genaamd OOSTVAART te Moerbeke.

Langs Moerbeke-Waas loopt de Moervaart met daarvan aftak-kend de historische waterweg, Vaart van Stekene, die dit eertijds vrij woeste gebied enigermate voor landbouw en bosbouw heeft ontsloten. Tot vorige eeuw werd op zekere af-stand van de waterloop turf gestoken. Deze turf diende niet enkel voor plaatselijk verbruik maar ook ter bevoorrading van heel het ommeland. Daartoe werden vanaf de Moervaart en de Stekenese Vaart brede, rechtlijnige grachten gegraven. Schuiten met turf werden hierop voortgetrokken van de ont-ginningsplaats tot aan de vaart, waar de vracht werd over-geladen.

Het trekpad aan weerszijden van de grachten gaf aanleiding tot bewoning : de turfstekers, schippers en keuterboeren bouwden erlangs lage, meest losstaande huisjes, zonder ver-dieping. Hoge canadapopulieren, soms in 4 rijen, omzomen de grachten.

In en om Moerbeke, de enige gemeente waar de geschetste ont-wikkeling heeft plaatsgevonden, waren verscheidene van zulke turfgrachten. Zij zijn echter gedurende de jongste jaren verdwenen : het gemeentebestuur laat ze dempen en ze worden dan omgevormd tot tien meter brede asfaltwegen met parkeer-stroken en brede stoepen. Eén vaart is er nog overgebleven. Het is de kleinste, maar meteen de meest pittoreske : de OOSTVAART. Deze ligt op ongeveer 2 km van de dorpskom, aan de weg Moerbeke - Stekene (de oude Heirweg Antwerpen - Brugge). Het gemeentebestuur van Moerbeke wil nu ook deze vaart dempen en er een ca. 20 m brede straat van maken. Verkeerskundig is hiervoor geen reden, gezien alleen de be-woners van deze straat er gebruik van maken; vaak telt men er momenteel slechts drie tot vier wagens per uur ! Merkwaardig bij deze vaart is de aanwezigheid van de voor-malige graanschuur van de abdij Boudelo : het hof Kouderborn. Dit eeuwenoude gebouw is helaas reeds vervallen, maar de

muren en het dak staan nog rechtop in de originele baksteentjes. Binnenin zijn de gebinten nog bewaard gebleven. Gerestaureerd zou dit een parel voor het oog zijn die voor vele mensen zichtbaar zou zijn (gelegen aan de weg Moerbeke-Stekene-St-Niklaas).

Het is U bekend hoezeer de landschappelijke en historische waardevolle sites in het Waasland reeds te lijden hebben gehad van de industrialisering, moderne landbouw en wegenaanleg. Ook hier staan we weer voor de dreigende vernieling van een aantrekkelijke Wase plek, een vernieling die noch in landbouw, noch in industrie, noch in het verkeer zijn oorsprong vindt. Alleen een redeloos modernisme kan de oorzaak zijn van de dempingsplannen van het gemeente-

De Oostvaart te Moerbeke, gezien in noordelijke richting. Na klassering kan het gemeentebestuur zorgen voor (her-)aanvulling van de bomenrij en opkuis van de vaart.

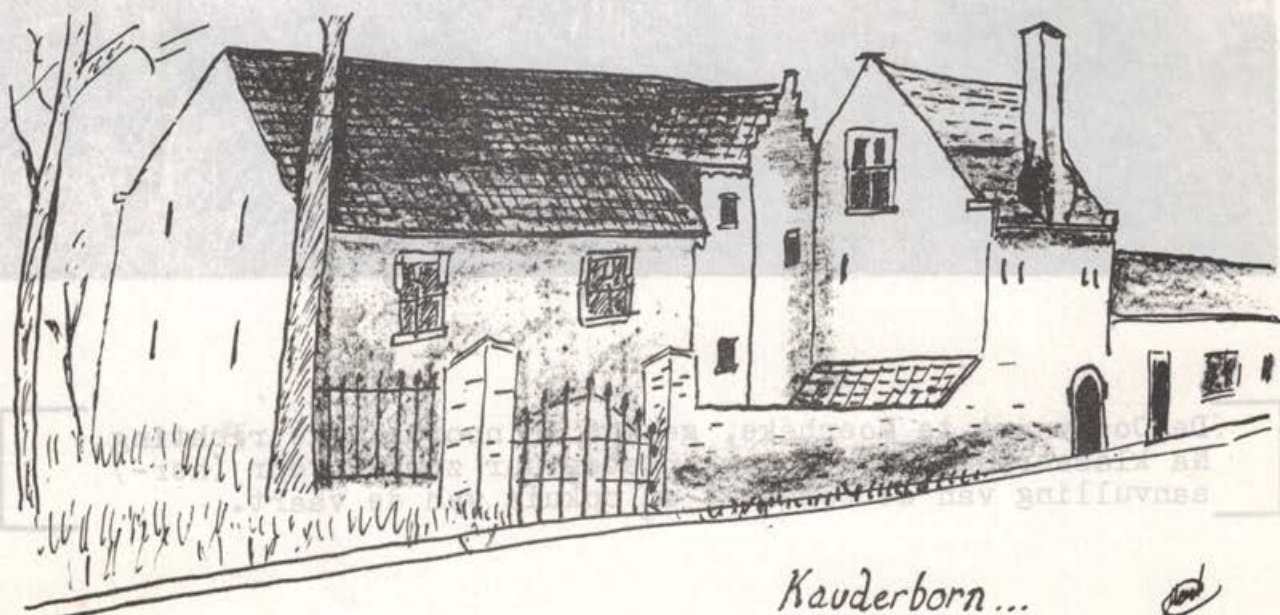
bestuur.

Ons voorstel aan Uw kommissie is om de Oostvaart en omgeving op te nemen in de lijst van de wettelijk beschermde Monumenten en Landschappen.

Het gaat om :

- de gracht met zijn oevers, bomen en bestrating : beschermen van dit geheel als landschap met een aantal beheersvoorwaarden als heraanplanting en vervollediging van het bomenbestand, behoud van de kalseide en opruiming van het water en bermen. Het nemen van maatregelen waardoor de oorspronkelijke fauna en flora weer een kans krijgen zich te vestigen of uit te breiden
- de brug van de weg Moerbeke-Stekene : voorwaarden bij een eventuele rekonstruktie : baksteen, gietijzeren randen ...
- Hof van Kauderborn : buiten en binnen geklasseerd
- Bebouwing : behoud van de vroegere gevel- en dakstructuur, niet toestaan van nieuwe bebouwing langs de vaart, behoud van het oud barreelwachtershuis aan de voormalige spoorweg (thans tot wandelpad omgevormde) Moerbeke - Sint-Niklaas.

Mogen wij de Monumenten- en Landschappenkommissie verzoeken, wat het tijdsbestek ter behandeling van dit dossier betreft, rekening te willen houden met de plannen van het gemeentebestuur, die een onmiddellijke bedreiging van het gebied uitmaken.

AANVRAAG KLASSERING ONZE-LIEVE-VROUWPLEIN ST.-NIKLAAS

Aan de Kommissie voor Monumenten en Landschappen.

De stad Sint-Niklaas heeft zijn uitbouw als regionaal-stedelijk centrum gekend in de 17e en 18e eeuw en groeide tot zijn huidige vorm uit in de tweede helft van de 19e eeuw. Zo komt het dat het centrum van de stad in onze eeuw funktioneert als centrum van handel en diensten, maar dat alles in een aantrekkelijk kader van het ons uit vorige eeuwen overgeleverd patrimonium. Helaas werd aan dit kader in het jongste decennium ernstige beschadiging toegebracht door de inplanting van hoge, niet harmoniërende flatgebouwen en door de beginnende afbraak van heelder (oudere) stadsgedeelten.

Op één plaats heeft deze uitverkoop van ons erfgoed nog geen ingang gevonden : op het Onze-Lieve-Vrouwplein. Dit plein strekt zich uit langs en vóór de Onze-Lieve-Vrouwekerk, die reeds een bescherming als monument geniet. Het plein behoort tot het oudste stratenpatroon van Sint-Niklaas (de route Brabant-Zeeland, waarlangs St-Niklaas ontstaan is, nl. op het kruispunt daarvan met de route Antwerpen-Gent). De oude straat naar Hulst(Ndl) verbreedt langzaam en splitst zich op de duur in twee takken waartussen de O.-L.-Vrouwekerk staat. Aan de oostzijde is een verbreding, waar de oude straatweg uit de richting Sint-Gillis aansluit. Deze konfiguratie bepaalt de vorm van het plein.

Maar het is vijf vóór twaalf. Immers, door het vorig gemeentebestuur van Sint-Niklaas werden plannen gemaakt voor een epsilonvormige stedelijke autoweg (dwars door het hart van de stad). Het O.-L.-V.-plein zou de plaats worden waar de drie benen van deze snelverkeersweg mekaar ontmoeten, onder vorm van een verkeerswisselaar. Daartoe zouden twee van de drie zijden van het plein afgebroken moeten worden. Het huidig bestuur van de stad wenst, bij gebrek aan moed tot beleidsomschakeling, hoewel zonder enthousiasme, die plannen verder uit te voeren.

OLV-plein, zuidzijde: ook hier staat een strikt te beschermen gebouw. Vooraan staat de pomp, op enkele meters verwijderd van de andere gevelrijen, wat de kleinschaligheid goed illustreert.

Hier nog geen wezenlijke afbreuk in de schaal, na klassering kunnen voor latere (ver-)nieuwbouw adequate verplichtingen worden opgelegd.

Tegen dergelijke verwoestende ingreep moet het historisch waardevolle patrimonium, de overgeleverde kleinschaligheid die tevens de goede funktionering van het stadscentrum waarborgt, ons inziens doeltreffend beveiligd worden.

De enige beveiliging die - ook op langere termijn - waarborgen voor bescherming inhoudt, is de opnamen van het OLV-plein in de lijst van beschermde monumenten en landschappen.

Met het oog hierop werd door de werkgroep Konservatie van de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas langs administratieve weg een dossier aan uw kommissie

voorgelegd, nu ongeveer een half jaar geleden. Dit dossier stipuleerde, pand per pand, wat zou kunnen gedaan worden : enkele elementen (een aloude pomp, enkele gevels) zouden zonder meer geklasseerd worden; bij andere elementen zouden bij wederopbouw bepaalde voorwaarden moeten nageleefd worden; voor weer andere elementen zou behoud van schaal opgelegd worden.

Tot hiertoe mochten wij van dit initiatief van de Oudheidkundige Kring geen resultaat vernemen. Vandaar dat onze vereniging U formeel verzoekt, om dit dossier bij voorrang te behandelen wegens de akute bedreiging door afbraak. Tevens zou de positieve beslissing in deze zaak het gemeentebestuur verplichten de verkeersproblemen op een andere wijze te benaderen. Hierdoor zou niet alleen het OLV-plein worden behouden, maar meteen zouden nieuwe levenskanalen voor de hele binnenstad opengaan.

- - - - -

IN ONS VOLGEND NUMMER (6° jaargang nr.19) :

- Jaarverslag ABLLO-werking '78
- Verkeersbijdrage Waasland 2
- Gewestplan St-Niklaas - Lokeren

Voor briefwisseling, adreswijzigingen, abonnering :

Marcel Oelbrandt
Zwaluwstraat 16
9100 Lokeren

Onze volgende jaargang blijft slechts 100 F kosten !

Word tijdig abonnee ! (Indien U nog niet aan de postbode betaalde.)

Stort op rekening nr 415 - 7021561 - 37 van Marcel Oelbrandt
ABLLO-krant -Lokeren .

Opname van teksten en tekeningen uit ABLLO-krant is toegestaan,
mits bronvermelding.

Aan al onze lezers : EEN PRETTIG KERSTFEEST
 en een
 GELUKKIG NIEUWJAAR !!